

PROGRAM PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM

Studia I-go stopnia

Kierunek: wychowanie fizyczne

1. Założenia programowe

Cel i zadania przedmiotu:

Praktyki pedagogiczne w szkole podstawowej, gimnazjum stanowią integralną część procesu kształcenia studentów i są objęte obowiązującymi przepisami o dyscyplinie studiów.

Podstawowym celem praktyki pedagogicznej w szkole podstawowej, gimnazjum jest stopniowe wdrażanie studentów do wypełniania specyficznych ról zawodowych nauczyciela wychowania fizycznego, dydaktyka, opiekuna, wychowawcy, organizatora wychowania zdrowotnego, twórcy właściwego warsztatu pracy.

Do zadań praktyki należy w szczególności:

- Ocena przydatności wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, zdobytych przez studentów podczas studiów w uczelni w bezpośrednim zetknięciu z pracą w szkole, rozwijanie i pogłębianie refleksyjnego stosunku studentów do własnej wiedzy ogólnej i przygotowania zawodowego;
- Pogłębienie znajomości form i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela wychowania fizycznej i sportu w szkole;
- Pogłębienie znajomości programu wychowania fizycznego w odniesieniu do konkretnych warunków pracy szkolnej;
- Wyrabianie i doskonalenie dydaktycznych, ogólnie pedagogicznych oraz organizacyjnych umiejętności realizacji zadań programowych na lekcjach wychowania fizycznego;
- Wdrażanie do stosowania obserwacji pedagogicznych przy wykorzystaniu różnorodnych metod i technik badawczych.

2. Liczba godzin

- Praktyka pedagogiczna w szkole podstawowej – 1 tydzień – 20 godzin
- Praktyka pedagogiczna w szkole podstawowej – 2 tygodnie – 80 godzin
- Praktyka pedagogiczna w gimnazjum – 2 tygodnie – 40 godzin

Łącznie 5 tygodni praktyk (140 godzin)

3. Treści nauczania

Programowanie, realizacja oraz ocena praktyki pedagogicznej w szkole podstawowej i gimnazjum powinna przebiegać w ścisłej współpracy z zakładami dydaktycznymi realizującymi proces kształcenia studentów.

Treści programowe przewidywane planem studiów praktyk pedagogicznych zostaną przekazane studentom, kierownikom kolejnych praktyk oraz opiekunom dydaktycznym w postaci zeszytów metodycznych i szczegółowych instrukcji programowo – organizacyjnych przed rozpoczęciem praktyk wraz z wzorami dokumentacji niezbędnej do wypełnienia w toku odbywania praktyk.

4. Wymagania

Warunkiem zaliczenia każdej praktyki jest:

- Odbycie praktyki w terminie i miejscu wyznaczonym przez uczelnię;
- Pełne wykonanie zadań i obowiązków wynikających z programu praktyk;
- Wykazanie nienagannej postawy godnej studenta uczelni – przyszłego wychowawcy młodzieży;
- Uzyskanie pozytywnej oceny przez opiekuna praktyk w miejscu pracy studenta oraz kierownika praktyk;
- Realizacja kursów na platformie e – learningowej.
- Terminowe przedłożenie kompletnej dokumentacji praktyki;

5. Zakres kompetencji osób odpowiedzialnych oraz uczestnika praktyk.

a. Nauczyciel – opiekun praktyk studenta

Głównym opiekunem praktykantów w placówce szkolnej jest nauczyciel wf wyznaczony przez Dyrektora szkoły. Do jego obowiązków należy:

- odpowiada za prawidłową realizację zadań wynikających z programu praktyki,
- opracowanie harmonogramów wszystkich zajęć prowadzonych przez studenta zgodnie z programem praktyk,
- wyznaczenie klas, w których student będzie odbywać praktykę,
- zapoznanie studenta z planami pracy dydaktyczno – wychowawczej szkoły oraz dokumentacją nauczyciela wf,
- dokonuje podsumowania całej praktyki studenta w formie opinii i oceny wraz z oceną lekcji egzaminacyjnej,
- przedstawia ocenę praktyki do zatwierdzenia przez Dyrektora szkoły,

b. Student – praktykant:

- w czasie praktyki godnie reprezentuje Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku,
- hospituje lekcje wychowania fizycznego, gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej oraz

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- godziny wychowawczej,
- uczestniczy w posiedzeniu Rady Pedagogicznej i zespołów przedmiotowych, jeżeli Dyrektor Szkoły wyrazi zgodę,
- przygotowuje zlecone pomoce lekcyjne,
- sumiennie wykonuje zadania wynikające z programu praktyki w wymiarze godzin zgodnym z regulaminem praktyk oraz polecenia Dyrekcji szkoły lub nauczyciela opiekuna,
- na bieżąco prowadzi dziennik praktyk, w którym odnotowuje spostrzeżenia z obserwowanych i prowadzonych zajęć,
- przekazuje po zakończeniu praktyk wypełniony dziennik do kierownika praktyk nie później niż 30 dni po zakończeniu praktyki w szkole.

6. Umiejętności i kompetencje wynikające z realizacji praktyk w szkołach.

- Poznanie praktyczne podstaw prawnych funkcjonowania szkoły.
- Realizacja standardów nauczania dla różnych typów szkół.
- Organizacja działalności dydaktycznej szkoły.
- Wykorzystanie narzędzi do diagnozowania.
- Poznanie metod oraz form prowadzenia zajęć dydaktycznych i pozalekcyjnych.
- Komunikacja interpersonalna.
- Prezentowanie postawy zgodnej z etyką nauczyciela.
- Realizacja podstawowych celów wychowania fizycznego – tworzenie atmosfery wokół zajęć o charakterze aktywności fizycznej.
- Zdobywanie wiedzy o praktycznym zastosowaniu przepisów BHP.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ (1 – TYDZIEŃ)

Na praktykę pedagogiczną (hospitacyjną) jedno tygodniową w szkole podstawowej przewidzianych jest 20 godzin.

Na wypełnienie 4 zadań związanych z organizacją i funkcjonowaniem danej placówki oświatowej, zapisanych na kolejnych stronach dziennika, należy poświęcić 4 godziny. 1 godzinę na zajęcia pozalekcyjne, 1 godzinę na lekcję wychowawczą, a pozostałe 14 godzin przewidzianych jest na obserwację lekcji prowadzonych przez nauczyciela wychowania fizycznego, ze szczególną uwagą na konkretne obszary:

1. Budowa lekcji (czy jest zauważalny podział na poszczególne części, czy jest zmiana intensywności, rytmu, kiedy, itp.)
2. Realizacja tematu (ile czasu poświęcamy na wprowadzenie nowych treści i naukę nowych umiejętności czy przy nowych treściach występuje także utrwalanie nabytych już wcześniej, trafność i dobór ćwiczeń zarówno w czasie rozgrzewki, jak i podczas części poświęconej realizacji tematu, itp.)
3. Bezpieczeństwo, asekuracja, samoasekuracja (jak prowadzić lekcję, aby było bezpiecznie, co jest ważne dla zdrowia dzieci podczas lekcji, jak asekurować, na co zwrócić uwagę na początku lekcji, a na co podczas całych zajęć, itp.)
4. Dyscyplina, atmosfera, relacje (jeżeli nie ma trudności w utrzymaniu dyscypliny, to jak to osiągnąć, jeżeli są to jakie, czy atmosfera jest czynnikiem rozwojowym i sprzyjającym przebiegowi lekcji, jakie są relacje nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń, itp.)

Po 3 godziny na obserwację pierwszych dwóch tematów i po 4 godziny na dwa pozostałe z danego obszaru. Każdą lekcję należy zapisać na brudno (swoje spostrzeżenia), a następnie przepisać na czysto, dokonując analizy skierowanej na dany obszar i opisać krótkim wnioskiem na dole arkusza hospitacyjnego.

Należy zwrócić uwagę także na:

- Zastosowany styl kierowania - autokreatywny, demokratyczny, liberalny.
- Kształtowanie nawyku utrzymania właściwej postawy. Stosowanie ćwiczeń korekcyjno-wyrównawczych.
- Pokaz ćwiczeń przez prowadzącego lub najsprawniejszych uczniów. Objawianie ćwiczeń, stosowana terminologia.
- Pobudzanie osób mało zaangażowanych w lekcję i niećwiczących.
- Wykorzystywanie różnych metod oraz efekty lekcji.
- Aktywność prowadzącego, osobisty przykład i postawa, wygląd, preferowany styl kierowania.
- Inne uwagi studenta.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ (2 – TYGODNIE)

Na praktykę pedagogiczną dwu tygodniową w szkole podstawowej przewidzianych jest 80 godzin.

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji
1.	Zapoznanie się z zasadami funkcjonowania szkoły i warunkami pracy. 2 godziny	a) Przeprowadzić rozmowę z dyrektorem szkoły, ukierunkowaną na następujące zagadnienia: - struktura organizacyjna szkoły, - sposób finansowania działalności placówki, - podstawowe funkcje pełnione w środowisku, - formy współpracy ze środowiskiem, - osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze. b) Ocenić warunki do realizacji zadań z wychowania fizycznego i sporządzić krótką notatkę.
2.	Zapoznanie się z dokumentacją pracy szkoły i nauczyciela wychowania fizycznego. 2 godziny	a) Przejrzeć plan dydaktyczno-wychowawczy szkoły, zwrócić szczególną uwagę na zapis zadań z zakresu kultury fizycznej. b) Zapoznać się z dziennikiem lekcyjnym, kryteriami oceny ucznia (Wewnętrzny System Oceniania, Przedmiotowy System Oceniania), dziennikami zajęć pozalekcyjnych, planem pracy SKS lub UKS, kalendarzem imprez sportowych. c) Opisać zasady, kryteria i podstawowe metody oceny ucznia z wychowania fizycznego w wybranej klasie. d) Zapoznać się z programem profilaktyczno-wychowawczym danej szkoły.
3.	Zapoznanie się z pracą wychowawcy klasowego oraz poznanie formalnej i nieformalnej struktury społecznej wybranej klasy. 4 godziny	a) Przeprowadzić z wychowawcą wybranej klasy wywiad ukierunkowany na charakterystykę zespołu uczniów, sposoby pokonywania trudności i rozwiązywania problemów zawartych w planie dydaktyczno-wychowawczym klasy. b) Na godzinie wychowawczej przeprowadzić wykład połączony z pogadanką na temat: "Sport alternatywą spędzania wolnego czasu, zagrożenia ze strony niktynizmu, narkomanii, alkoholizmu".

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4.	Poznanie miejsca i roli wychowania zdrowotnego w szkole. 4 godziny	a) Ustalić formy współpracy nauczyciela wychowania fizycznego z lekarzem i pielęgniarką szkolną. b) Zapoznać się z podstawowymi przepisami bhp dotyczącymi ubezpieczeń oraz odpowiedzialności nauczyciela za nieszczęśliwe wypadki na lekcjach wychowania fizycznego. Przejrzeć rejestr wypadków w szkole. c) Zaobserwować metody pracy stosowane w dziedzinie wychowania zdrowotnego i oświaty zdrowotnej, najciekawsze opisać. d) Przejrzeć karty zdrowia uczniów wybranej klasy i dokonać oceny stanu zdrowia uczniów (grupy dyspanseryjne, kwalifikacje do zajęć wychowania fizycznego).
5.	Diagnozowanie w wychowaniu fizycznym. 6 godzin	a) Zapoznać uczniów wybranej klasy z Indekssem Sprawności Fizycznej K. Zuchory. Przeprowadzić test i ocenić poziom sprawności wg. załączonej instrukcji. b) Zapoznać uczniów tej samej klasy z Międzynarodowym Testem Sprawności Fizycznej, przeprowadzić i ocenić poziom sprawności wg. załączonej instrukcji. c) Porównać wyniki obu testów dla każdego ucznia wyciągnąć wnioski (czy są podobne, jeżeli nie, to dlaczego) i podać nauczycielowi wf.
6.	Planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej w zakresie wychowania fizycznego. 2 godziny	Opracować szczegółowy plan pracy dla wybranej klasy na okres praktyki.
7.	Hospitacje lekcji i zajęć pozalekcyjnych w klasach młodszych i starszych. 4 godziny	Przeprowadzić cztery hospitacje lekcji wychowania fizycznego i dokonać analizy zgodnie ze wskazówkami. a) 2 lekcje ocenić w aspekcie zastosowanych sposobów indywidualizacji - praca z uczniem zdolnym i słabym. b) 1 lekcję zanalizować pod kątem podmiotowego traktowania wychowanka. c) 1 lekcję obserwować w aspekcie efektywnego wykorzystania czasu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

8.	Asystowanie nauczycielowi podczas lekcji wf (10 godzin) i zajęć pozalekcyjnych (6 godzin). 16 godzin	a) Pomagać w przygotowaniu do lekcji; b) Aktywnie uczestniczyć w procesie lekcyjnym - pomoc w organizacji lekcji; - uczestnictwo w pokazie i asekuracji; - próby samodzielnego prowadzenia fragmentów lekcji c) Współorganizować i przeprowadzić turniej lub zawody szkolne w ramach zajęć pozalekcyjnych.
9.	Samodzielne prowadzenie lekcji wf: 40 godz., (5 godzin w klasach I-III, 35 godzin w klasach IV-VI), udokumentowanie 12 godzin w formie konspektu z różnych form aktywności ruchowej. 40 godzin	Przeprowadzić 40 lekcji wf z różnych form aktywności ruchowej (ła, gimnastyka, gry zespołowe gry i zabawy ruchowe itp.), z uwzględnieniem toków lekcyjnych. Minimum 6 lekcji o tematyce rekreacji ruchowej w klasach IV-VI, np. ringo, badminton, gry i zabawy terenowe. Minimum 4 lekcje poświęcone pracy z uczniem zdolnym lub słabym (wyrównywanie szans) - indywidualizacja procesu dydaktycznego. W wybranej przez siebie klasie przeprowadzić lekcję egzaminacyjną, wykazując się umiejętnościami metodycznymi, organizatorskimi, inwencją i postawą twórczą.
10.	Ocenianie formalnego i merytorycznego przygotowania lekcji.	Szczegółowo omawiać konspekty oraz każdą hospitowaną i przeprowadzoną lekcję z nauczycielem wychowania fizycznego, kierownikiem praktyki oraz opiekunem dydaktycznym.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ W GIMNAZJUM (2 – TYGODNIE)

Na praktykę pedagogiczną dwu tygodniową w gimnazjum przewidzianych jest 40 godzin.

Dział	Zadania	Sposób realizacji
I.	<p>1. Zapoznanie ze strukturą organizacyjną szkoły, współdziałaniem ze środowiskiem lokalnym oraz warunkami do realizacji zajęć wychowania fizycznego, sportu i turystyki.</p> <p>2. Poznanie dokumentacji szkolnej, szczególnie nauczyciela wychowania fizycznego.</p> <p>3. Zapoznanie się z problematyką wychowania zdrowotnego oraz BHP na terenie szkoły, konsultacja z lekarzem lub pielęgniarką szkolną.</p> <p>4. Zapoznanie się z pracą wychowawczą szkoły.</p>	<p>Rozmowa z dyrektorem szkoły lub opiekunem praktyki na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów, klas, nauczycieli, - osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze szkoły, udział młodzieży w różnego rodzaju imprezach, konkursach, olimpiadach, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć sportowych, - współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym, kontakt z rodzicami, udział w akcjach społecznych, - warunków do realizacji zadań i programu wychowania fizycznego, sportu i turystyki (baza, kadra nauczycielska, klasy sportowe, pozycja wychowania fizycznego w szkole i w miejskim współzawodnictwie sportowym), - zajęć pozalekcyjnych, w tym zajęć sportowych. <p>Sporządzić notatkę.</p> <p>Zapoznanie się z planem dydaktyczno-wychowawczym szkoły, dziennikami lekcyjnymi, pozalekcyjnymi. Posiąść wiedzę na temat dokumentowania pracy nauczyciela wychowania fizycznego. Krótka notatka i porównanie (podobieństwa i różnice) z dokumentacją obowiązującą w szkole podstawowej.</p> <p>Zapoznać się z programem dotyczącym i obowiązującym, w danej placówce oświatowej, wychowania zdrowotnego. Przeprowadzić rozmowę z pielęgniarką szkolną na temat stanu zdrowia młodzieży uczącej się w danej szkole, form współpracy z nauczycielami wychowania fizycznego. Zapoznać się z procedurami panującymi na terenie szkoły, odnośnie nieszczęśliwych wypadków, urazów, itp. Sporządzić notatkę.</p> <p>Przeprowadzić rozmowę z pedagogiem szkolnym na temat najczęściej występujących problemów wychowawczych. Opisać je i w jaki sposób je rozwiązują w danej szkole.</p>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	5. Przygotowanie do turystyki.	Realizacja przygotowania do realizacji ze szczególnym uwzględnieniem turystyki (w tym godzin fakultatywnych). Opisać formę (rodzaje imprez turystycznych), ilość oraz liczbę objętej nimi młodzieży.
II.	6. Przeprowadzenie pomiaru sprawności fizycznej w wybranej klasie (MTSF).	Test badania sprawności fizycznej, przeprowadzić z grupą dziewcząt lub chłopców, w dowolnie wybranej klasie, porównać z wynikami grupy sportowców w tym samym wieku dowolnej dyscypliny sportu i przeprowadzić analizę pod kątem przydatności do tej dyscypliny sportu. Wyniki MTSF dla różnych dyscyplin sportowych należy odszukać w Internecie lub poprosić o udostępnienie w Podlaskiej Federacji Sportu, przy ulicy Fabrycznej 1. Opisać i udostępnić nauczycielowi-opiekunowi praktyki.
III.	7. Przeprowadzić mini wykład na temat: "Moja uczelnia". 8. Przeprowadzić mini wykład na temat: "Zagrożeń cywilizacyjnych - narkomanii, nikotynizmu, alkoholizmu - sport alternatywą spędzania wolnego czasu". 9. Pełnienie dyżurów w czasie przerw lekcyjnych, wg potrzeby i polecenia nauczyciela-opiekuna. 10. Analiza i interpretacja rozkładu nauczania wychowania fizyczne-go w danej szkole.	Omówić tradycje WSWFiT, program studiów, atrakcyjność obozów letnich i zimowych, działalność AZS-WSWFiT. Posiłkując się informacjami zamieszczonymi na platformie e-learningowej, opracować i wygłosić mini wykład, w taki sposób, aby słuchacze jak najaktywniej uczestniczyli w nim, pobudzić ich do zabierania głosu w tych niezwykle ważnych sprawach. Uczestniczyć w dyżurach nauczycielskich, wg grafiku i zgodnie z zasadami obowiązującymi w danej szkole. Dokumentujecie w tabeli, która jest zamieszczona na odpowiedniej stronie. Minimum 6 dyżurów. Dokładnie zapoznać się z treściami rozkładu materiału dla wybranej klasy, sposobem realizacji oraz Przedmiotowym Systemem Oceniania. Krótki opis.
IV.	11. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną i formami działalności zajęć pozalekcyjnych. 12. Udział w szkoleniu młodzieży. 13. Organizacja imprezy sportowej.	Zapoznać się z dokumentacją i programem pracy oraz formami działalności SKS/UKS działającymi w szkole (jak powstaje dana organizacja, władze, statut, itp.). Zapoznać młodzież (chętnych lub wybranej klasy) z przepisami i zasadami wybranej dyscypliny sportowej, która jest z powodzeniem realizowana na terenie szkoły. Przygotować scenariusz, regulamin i przeprowadzić imprezę sportową przy pomocy młodzieży, którą wcześniej pozyskaliśmy na szkoleniu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

V.	<p>14. Hospitacje. 7 godzin</p> <p>15. Samodzielne prowadzenie lekcji. 20 godzin</p>	<p>Przeprowadzić hospitacje, omówić i dokonać analizy lekcji obserwowanej, a prowadzonej przez innego studenta (w sumie 7 godzin):</p> <ul style="list-style-type: none">- w klasach I-III - 5 godzin, w tym minimum 1 godzina zajęć fakultatywnych i 1 godzina edukacji zdrowotnej,- zajęcia pozalekcyjne - 1 godzina,- lekcja godziny wychowawczej - 1 godzina. <p>Szczególą uwagę należy zwrócić na: dyscyplinę ćwiczących, wykonywanie poleceń, intensywność i zaangażowanie uczniów w aspekcie budowania autorytetu prowadzącego. W każdej analizie odnotować, czy występuje element asekuracji, samoasekuracji oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa ćwiczących. Jeżeli nie będzie innych studentów, hospitujemy lekcje prowadzone przez nauczyciela.</p> <p>Przygotować starannie konspekt lekcji wychowania fizycznego w różnych warunkach (sala gimnastyczna, korytarz, teren, boisko), w różnych klasach - udokumentować w dzienniku 10 arkuszy konspektu.</p> <p>Przy opracowywaniu konspektu zwrócić uwagę na wykorzystanie różnorodnych form, metod i środków. Wykorzystanie podczas lekcji przyborów, współćwiczącego, realizować zasadę indywidualizacji, szczególnie praca z uczniem "słabym" i niskosprawnym, w myśl zasady "sukces na własną miarę". Podczas opracowywania konspektów w uwagach organizacyjnych zaznaczyć elementy bezpieczeństwa, asekuracji i samoasekuracji uczniów.</p> <p>Zrealizować co najmniej 2 godziny zajęć pozalekcyjnych (dowolnej formy), 2 godziny zajęć fakultatywnych oraz 1 godzinę lekcji edukacji zdrowotnej - udokumentować w dzienniku praktyk.</p>
	16. Zadania dodatkowe.	Zadania podjęte z inicjatywy studenta-praktykanta.
VI.	17. Podsumowanie praktyk.	Podsumować w formie opisowej, odbyte praktyki, wyrazić swoją opinię na temat przebiegu, opieki nauczyciela, formy, przydatności praktyki do pracy w zawodzie nauczyciela. Wyrazić swoją opinię o odbytej praktyce (czego brakuje, co jest dobrze pomyślane i co ja bym zmienił).